

Načrt odstranjevanja tujerodnih invazivnih rastlin v Trzinu

Naravovarstveni statusi območja:

- NV št. 5344 Mlake – bajer, ekosistemska in botanična naravna vrednota lokalnega pomena,
- Natura območje Rašica SI3000275 – kvalifikacijske vrste: hrošč rogač, kačji pastir veliki studenčar, orhideja Loeselova grezovka, metulj travniški postavnež, netopir mali podkovnjak; kvalifikacijski habitatni tipi: Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia* spp.) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion caeruleae*).
- EPO Rašica, Dobeno, Gobavica – ekološko pomembno območje

Popis tujerodnih invazivnih vrst rastlin

Popisovalki: Maja Brozovič, Andreja Slameršek

Datum popisa: 22.10.2012

Osredotočili sva se na popis tujerodnih invazivnih vrst rastlin okrog območij, ki imajo naravovarstveni pomen. Gre za mokriščne habitate barja in travnike z modro stožko, ki so močno ogroženi v Sloveniji in Evropi. Zaradi njihove redkosti in ogroženosti meniva, da je smiselno najprej očistiti območje najvrednejših delov narave.

Tabela: Popisne točke in tujerodne invazivne vrste rastlin po točkah. Za lokacije točk glej: Kartografska priloga.

Točka	Tujerodne invazivne vrste rastlin
255	Orjaška zlata rozga, žlezava nedotika
256	Neprava akacija - robinija, amorfa
257	Japonski dresnik
259	Japonski dresnik
260	Japonski dresnik
261	Orjaška zlata rozga
262	Orjaška zlata rozga
263	Orjaška zlata rozga
264	Orjaška zlata rozga
265	Orjaška zlata rozga, enoletna suholetnica
266	Peterolistna vinika
267	Japonski dresnik
268	Peterolistna vinika
269	Orjaška zlata rozga
270	Kanadska zlata rozga
271	Orjaška zlata rozga
272	Enoletna suholetnica
273	Kanadska zlata rozga
274	Kanadska zlata rozga
275	Kanadska zlata rozga
276	Kanadska zlata rozga
277	Pontederija (<i>Pontederia cordata</i>)
278	Kanadska zlata rozga
279	Orjaška zlata rozga, enoletna suholetnica
280	Amorfa, kanadska zlata rozga
281	Kanadska zlata rozga

Analiza območja:

Občino Trzin lahko na grobo razdelimo na:

- območja izven naravovarstvenih statusov: poseljeni del, industrijska cona, železnica, kmetijska zemljišča (intenzivne njive in travniki)
- območja z naravovarstvenim statusom – območje Natura 2000, EPO, naravne vrednote.

Največ invazivnih tujerodnih vrst rastlin najdemo prav na območju izven naravovarstvenih statusov, kjer je tudi največji človekov vpliv in od koder poteka njihovo širjenje v naravo. Invazivne vrste zasledimo:

- na zelenicah v poseljenem delu kot okrasno rastlinje: najpogosteje opazimo octovec in viniko.
- na območjih nasipavanja različnega gradbenega materiala in zemljin: orjaška in kanadska zlata rozga, žlezava nedotika, japonski dresnik, amorfa, neprava akacija, enoletna suholetnica.
- ob cestnih robovih in vodotokih ob cesti.
- železniška proga.

Žarišče invazivnih vrst rastlin je v urbanem okolju, od koder se postopno širijo proti najbolj ohranjenim delom Trzina, na območja z naravovarstvenim statusom. Na teh območjih so invazivke že prisotne, vendar je zadeva še obvladljiva. Popisali smo jih na območju okrog bajerja in na območju prehodnega barja južno od športnega parka. Na robovih prehodnega barja se pojavljata predvsem kanadska in orjaška zlata rozga, vendar zaradi teptanja, ki bi lahko ogrozilo habitat, je smiselno čiščenje omejene skupine odstranjevalcev v bližnji prihodnosti. Barju poleg invazivk grozi hitro zaraščanje predvsem s črno jelšo. Menimo, da bi bilo potrebno, skladno z soglasjem lastnika, območje počistiti v zimskem času, ko je zemlja zmrznjena in bi bila škoda zaradi teptanja na barju manjša.

Za učinkovito in dolgotrajno zatiranje invazivk pa bi bilo potrebno izobraževanje lokalnega prebivalstva in drugih uporabnikov prostora (industrijska cona, železniška proga) o problemu invazivk in jih pozvati, da jih odstranijo iz svojih vrtov, zelenic, okolice stavb oz. zamenjajo z avtohtonimi vrstami.

Najtežje oz. skoraj nemogoče bo zatreti invazivne vrste ob železniški progi, ki se širijo s transportom.

Problematična območja, ki se bodo čistila:

1. Okolica bajerja - ob poti od zaklonišča k bajerju mimo začasne deponije ter območje severno od bajerja : Skupina, ki bi odstranjevala japonski dresnik z orodjem na šestih lokacijah: 260, 259, 258, 257, 264, 267 po karti. Na lokacijah 265 in 266 sta še okrasna vinika in zlata rozga. Na lokaciji 268 je okrasna vinika.
2. Območje nekdanje deponije za trzinsko obvoznico: Skupina vojakov, ki bi pokosila zlato rozgo in izpulila žlezovo nedotiko ter izkopala amorfo in robinijo. Lokacija 256, 255.
3. Problematično območje zahodno od začasne dovoljene deponije: Načelno vprašanje – povzročitelj posega je odgovoren za vnos tujerodnih invazivnih vrst. Zelo pestro in kritično:

amorfa več grmov, suholetnica, zlata rozga. Lokacije 280, 281, 279. Če bi vojakom ostal čas, se lotijo amorfe – izkopavanje.

4. Območje severovzhodno od bajerja: Skupina bi odstranila nekaj žarišč zlate rozge s košnjo, puljenjem, rezanjem, izkopavanjem. Lokacije 261, 262, 263, 278

Navodila za odstranjevanje rastlin:

1. Orjaška in kanadska zlata rozga, žlezava nedotika, enoletna suholetnica

Zlata rozga

žlezava nedotika

enoletna suholetnica

- a. Odstranjevanje: če je možno, se jih izpuli, v nasprotnem primeru s **košnjo**. Košnja naj se ponovi spomladi (maja) in poleti (avgusta) pred cvetenjem rastlin. Potrebno ponavljati več let zapored.
- b. Odlaganje: Biomaso je potrebno odstraniti – vreče in v splošne odpadke.

2. Japonski dresnik

- a. Odstranjevanje: izkopavanje. Redno in več let zapovrstjo puliti mlade poganjke ali izkopavati korenike.
- b. Odlaganje: **Z japonskim dresnikom je treba ravnati previdno, da ne razširjamo zelo dobro kaljivih delov rastlin!** Odpadni material je potrebno posušiti in sežgati ali ga damo v vrečke za smeti in v splošne odpadke.

3. Navadna in peterolistna vinika:

- a. Odstranjevanje: puljenje in trganje z dreves
- b. Odlaganje: vreče

4. Robinija, amorfa

Neprava akacija

Amorfa

- a. Odstranjevanje: Izkopavanje celih rastlin in nato več let spremljat. Izkopat čim več koreninskega sistema. Manjše rastline lahko tudi kosimo, saj jih košnja izčrpava.
- b. Odlaganje: splošni odpadki. Pazimo, da korenine ne padajo po tleh. Pri manjših drevesih se jih stlači v vreče.

OPOZORILO: Z materialom invazivk ravnajte previdno, da ga ne širite.

PRIPOROČILA: Kjer bo potekalo izkopavanje invazivk bi bilo dobro zatravit (točke 267, 268) ali zasaditi kako avtohtono vegetacijo (na vseh točkah, kjer ostanejo gole površine), ker če površine ostanejo gole, jih bodo ponovno najprej zasedle invazivke. Poskusite lahko odrezati nekaj vej iz bližnjih vrb in jih podtakniti.

Pripravili: Maja Brozovič in Andreja Slameršek